

POSTANOWIENIE

28 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 28 marca 2024 r. w Warszawie
zażalenia J. N.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Sosnowcu

z 29 grudnia 2022 r., II Cz 48/23,

w sprawie z wniosku Gminy Siewierz

z udziałem D. L., M. L., S. w S. i Skarbu Państwa-Starosty Będzińskiego

przy udziale J. N.

o stwierdzenie zasiedzenia,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 7 lipca 2022 r. J. N. i J. W. wnieśli
o dopuszczenie ich do udziału w charakterze uczestników postępowania w sprawie
z wniosku Gminy Siewierz z udziałem D. L., M. L., Spółki dla Zagospodarowania
Wspólnoty Leśno – Gruntowej w S. oraz Skarbu Państwa - Starosty Będzińskiego
o stwierdzenie zasiedzenia nieruchomości.

Postanowieniem z 28 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w Zawierciu oddalił
wskazany wyżej wniosek J. N. i J. W.. Sąd I instancji wskazał, że J. N. i J. W. są
członkami Spółki dla Zagospodarowania Wspólnoty Leśno - Gruntowej w S., która
jako spółka prawa administracyjnego posiada swoją reprezentację wyznaczoną

zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (tekst jednolity: Dz.U. 2022 poz. 140) i wybraną zgodnie ze statutem tej spółki. W ocenie Sądu Rejonowego w Zawierciu uznanie, że status członka takiej spółki daje prawo do uzyskania statusu uczestnika postępowania, w którym spółka ta reprezentuje wspólnotę gruntową, stanowiłoby przejaw zbyt szerokiej wykładni art. 510 k.p.c. i wypaczałoby istotę reprezentacji spółki jako podmiotu prawa administracyjnego.

J. N. i J. W. zaskarżyli wskazane wyżej postanowienie zażaleniem, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i rozstrzygnięcie zgodnie z ich wnioskiem z 7 lipca 2022 r. lub o uchylenie postanowienia i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Skarżący podnieśli, że spółki tworzone na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych jedynie zarządzają powierzoną im masą majątkową i nie stają się właścicielami powierzonego mienia, które przysługuje uprawnionym do udziału we wspólnocie gruntowej. Wskazali również, że uwzględnienie wniosku o stwierdzenia nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie będzie równoznaczne z utratą przysługującego im dotychczas prawa.

Postanowieniem z 17 listopada 2022 r. Sąd Okręgowy w Sosnowcu odrzucił zażalenie J. W. z uwagi na brak uiszczenia części opłaty pomimo skierowania do J. W. wezwania do jej uiszczenia.

Postanowieniem z 29 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Sosnowcu oddalił zażalenie J.N. Sąd II instancji w pełni podzielił ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu Rejonowego w Zawierciu i przyjął je za własne, a argumenty podniesione w zażaleniu uznał za błędne. Sąd Okręgowy w Sosnowcu przywołał również uchwałę Sądu Najwyższego z 25 października 1995 r., III CZP 149/95 (OSNC 1996 nr 2, poz. 26), zgodnie z którą uczestnikiem postępowania o zasiedzenie własności nieruchomości wchodzącej w skład wspólnoty gruntowej jest spółka powołana do sprawowania zarządu nad wspólnotą. Ponadto, w ocenie Sądu II instancji z istoty i charakteru wspólnoty gruntowej oraz przepisów ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych wynika, że

aczkolwiek wspólnota gruntowa zbliża się do współwłasności, to jednak jest to współwłasność szczególna, rządząca się własnymi przepisami.

Zażalenie do Sądu Najwyższego na powyższe postanowienie wniósł J. N., niereprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym. W zażaleniu zarzucono naruszenie art. 510 § 1 k.p.c. i wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (bez wskazania sądu, któremu sprawa miałaby zostać przekazana).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlega odrzuceniu.

Pan J. N. nie wykazał, iż dysponuje uprawnieniami, które skutkują dopuszczalnością samodzielnego wniesienia zażalenia do Sądu Najwyższego. Tymczasem zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a w sprawach własności intelektualnej także przez rzeczników patentowych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. W § 2 tego przepisu wskazano, iż powyższe, tj. tzw. przymus adwokacko-radcowski, nie znajduje zastosowania w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata, radcy prawnego lub rzecznika patentowego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, a w sprawach własności intelektualnej rzecznik patentowy. Wreszcie, zgodnie z § 3 art. 87¹, przepisu § 1 nie stosuje się także wtedy, gdy zastępstwo procesowe Skarbu Państwa albo państwowej osoby prawnej jest wykonywane przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.

Środek odwoławczy wniesiony do Sądu Najwyższego z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należy kwalifikować jako niedopuszczalny a uchybienie to ma charakter nieusuwalny. Oznacza to, że zażalenie sporządzone i podpisane przez stronę nie mającą zdolności postulacyjnej przed Sądem Najwyższym jest dotknięte

brakiem formalnym nieusuwalnym, skutkującym odrzuceniem tego środka odwoławczego jako niedopuszczalnego, bez wzywania do uzupełniania tego braku i bez możliwości jego usunięcia przez pełnomocnika (zob. zamiast wielu postanowienia Sądu Najwyższego: z 6 listopada 2008 r. III CZ 35/08; z 23 lutego 2012 r. V CZ 132/11; z 21 września 2011 r., I CZ 59/11).

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w postanowieniu (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ oraz art. 87¹ § 1 k.p.c.).

[SOP]

[ms]